

[Elgaard.]

muligt omfang sættes ind for at tilvejebringe afspænding i den kolde krig og dens alt andet end kolde bivirkninger. Fra dansk side har vi da også ved FN's generalforsamling i Paris støttet bestræbelserne for at bringe realistiske forhandlinger i gang mellem øst og vest dels på afrustningens område, dels i spørgsmålet om Tysklands fremtid.

Netop i disse dage har vi fejret årsdagen for FN's vedtagelse af erklæringen om menneskerettighederne. Disse menneskerettigheder dannede i deres oprindelige udformning grundlaget for oplysningstiden i Europa, hvoraf vore demokratiske samfund opstod, og i en anden udformning for det nye samfund i Amerika, hvoraf De Forenede Stater er vokset frem. Det er disse menneskerettigheder, Vesteuropa og Amerika har sat sig som mål at befæste og forsvare mod ethvert angreb.

En politik med så høje mål i en så farlig situation som den, hvori vi nu befinder os, kan ikke gennemføres uden ofre. Dette har vi ikke på noget tidspunkt lagt skjul på. Ikke blot med hensyn til vort forsvar, men også hvad angår opretholdelsen af vort lands økonomiske stabilitet, er den danske befolkning allerede belastet med byrder af et omfang, som vi ikke tidligere har kendt. Det må ikke komme dertil, at vi segner under disse byrder, for i så fald ville den politik, vi har valgt, have forfejlet sit mål. Dertil er det heller ikke kommet endnu, og det er min overbevisning, at de byrder, som nu yderligere er nødvendiggjort i vort lands egen interesse, også vil kunne bæres.

En udvidelse af den militære tjenestetid vil betyde, at kostbar arbejdskraft trækkes ud af produktionen, og det vil medføre forsinkelse i de unges uddannelse. Jeg takker den højtærede finansminister for hans udtalelser om, at regeringen vil bestræbe sig for på dette sidste område at lette byrderne og finde udveje til, at der under en eller anden form i den militære tjenestetid kan åbnes de unge muligheder for at fortsætte eller supplere deres praktiske uddannelse.

I den beretning, som Marshallorganisationen har udsendt i november måned om de europæiske landes kamp mod inflationen, findes en særdeles nøgtern og sandfærdig vurdering af Danmarks økonomiske stilling. Det siges her — som et godt råd fra folk, der jo har en i historien ganske enestående mulighed for at sammenligne de økonomiske forhold i en række lande —, at det måske for Danmarks vedkommende kunne

være hensigtsmæssigt at overveje visse ændringer i nyinvesteringens form med det formål at forøge erhvervenes produktivitet. Denne vurdering bygger på den iagttagelse, at selvom der har været nogen stigning i produktiviteten her i landet, er den vedblivende kun lidt større end før krigen. På dette område må vi imidlertid lykønske regeringen til, at den ifølge de foreliggende produktionstal allerede har gjort væsentlige fremskridt derved, at produktionen som følge af de trufne foranstaltninger er ved at bevæge sig mere i retning af de værdiskabende kapitalgoder og bort fra produktionen alene til forbrug. Dette vil betyde en stimulan for eksporterhvervene, der må arbejde i konkurrence med andre lande og derfor må iagttage deres omkostningsbudgetter, som man jo hidtil under den nødvendige restriktionspolitik har været fristet til ikke at skænke altfor megen opmærksomhed. Vi har forhåbentlig her i landet endnu adskillige skjulte reserver at trække på, ikke alene ved besparelse i omkostninger, men også ved bedre udnyttelse af vore eksportmuligheder, således at de ekstra byrder, som nu pålægges os, kan dækkes af forøget indtjening. Det må til det sidste undgås, at sikkerhedspolitikens byrder, der nødvendigvis må gå forud, skulle komme til at betyde en forringelse af de sociale goder, der er vundet gennem første halvdel af dette århundrede.

Det er vel endnu for tidligt at overskue, hvorledes de yderligere byrder, der nu kommer til, vil berøre de forskellige erhvervs-grenes økonomi. De sidste byrder blev fordelt i overensstemmelse med det forlig, som måske ikke ramte 100 pct. retfærdigt, men som kom tilveje på den måde, som nu engang er god skik her i landet, ved forhandling mellem de demokratiske partier. Ved fordelingen af de nye byrder kan der være grund til at tage hensyn til de skævheder, der i mellemtiden har vist sig i virkningerne af det sidste forlig. Jeg kan på venstres vegne tilsige vor medvirken til forhandlinger om den retfærdigste og den for produktionen mindst skadelige fordeling af disse byrder.

Den tid, vi nu går ind i, vil blive afgørende for, om de anstrengelser, vi har pålagt os, krones med held. Vi har med åbne øjne og med tilslutning fra den altovervejende del af rigsdagen og af den danske befolkning valgt den tornefulde og hårde vej. De foranstaltninger, som i den anledning må gennemføres, vil ikke være effektive, hvis de gøres halvt. Som jeg allerede nævnte under debatten i oktober måned, er der meget,